

Василенко Микола Дмитрович

студент,

Львівський національний університет імені Івана Франка

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-543-6-3>

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ ДРАЙВЕР ЕКОНОМІЧНОГО ОНОВЛЕННЯ

Цифрова трансформація стала визначальним чинником економічного розвитку у XXI столітті. Інтеграція цифрових технологій у всі сфери господарської діяльності забезпечує зростання продуктивності, підвищення конкурентоспроможності та створення нових бізнес-моделей. В умовах глобальних викликів – від економічної нестабільності до кліматичних змін – саме цифрові інновації формують основу для оновлення економіки та її адаптивності до динамічного середовища.

Одним із ключових напрямів цифрової трансформації є автоматизація виробничих і бізнес-процесів. Використання штучного інтелекту, великих даних та роботизації дозволяє скорочувати витрати та мінімізувати людський фактор. За оцінками міжнародних організацій, автоматизація у промисловості здатна підвищити ефективність виробництва на 20–30%, водночас відкриваючи нові можливості для створення високотехнологічних робочих місць [1].

Не менш важливою є цифровізація фінансового сектору. Активне впровадження фінтех-рішень, електронних платежів та блокчейн-технологій змінює не лише способи розрахунків, але й саму логіку функціонування економічних систем. Для бізнесу це означає доступ до швидших, безпечніших і дешевших транзакцій, а для держави – розширення бази оподаткування та боротьбу з тіньовими потоками [2].

Цифрова трансформація значно впливає й на ринок праці. З одного боку, відбувається вивільнення робочої сили з традиційних галузей, з іншого – зростає попит на ІТ-фахівців, аналітиків даних, інженерів з автоматизації. Успішні економіки роблять ставку на розвиток цифрових навичок населення, формуючи гнучкі системи освіти та перепідготовки кадрів [3]: 74% організацій заявляють, що перепідготовка (reskilling / upskilling) стає критичним елементом через швидкий темп технологічних змін; 70% працівників вважають, що їм необхідні нові навички, щоб залишатись релевантними у своїй ролі [3]. Це означає, що освітні інституції, державні програми і компанії повинні активно співпрацювати, щоб створювати життєздатні шляхи навчання і підтримки.

Суттєві зміни спостерігаються і в сфері державного управління. Електронні сервіси, цифрові реєстри та платформи “Smart City” підвищують прозорість управління, зменшують корупційні ризики та забезпечують громадянам якісніший доступ до послуг. Цей тренд сприяє зміцненню довіри до інститутів влади та стимулює розвиток підприємництва [4].

Узагальнені дані щодо ключових аспектів цифрової трансформації наведено у таблиці 1.

Таблиця 1

Ключові напрями цифрової трансформації економіки

Сфера	Основні зміни
Виробництво	Автоматизація, використання штучного інтелекту, роботизація, підвищення ефективності
Фінанси	Фінтех, блокчейн, електронні платежі, боротьба з тіньовими потоками
Ринок праці	Попит на ІТ-фахівців, перепідготовка кадрів, розвиток цифрових компетенцій
Державне управління	Е-сервіси, “Smart City”, прозорість, підвищення довіри та зручності

Джерело: сформовано на основі джерел [2; 3; 4]

В Україні цифрові послуги держави стали справжньою частиною буденного життя населення. За даними опитувань, 63–64% дорослих українців використовували державні електронні послуги протягом року. Зокрема, застосунок і портал Дія (Diia) є найпопулярнішим серед цих сервісів.

Крім того, задоволеність користувачів державними цифровими сервісами зростає: у 2024 році 84% тих, хто користувався е-послугами, оцінили їх досвід як «скоріше позитивний» чи «дуже позитивний», тоді як у 2023 році цей показник був меншим – близько 78,5%. Згідно з дослідженням GovTech Pulse, 75% українців задоволені роботою цифрових державних сервісів.

Ще один помітний успіх – підняття України в рейтингах цифровізації. За даними ООН, за останні п'ять років Україна перемістилась з 102-го місця на 5-те у глобальному рейтингу цифрових державних послуг. Це означає, що якість, доступність і ефективність онлайн-сервісів державної влади значно покращились.

Важливою сферою росту є фінтех. За даними UAConsulting, у 2025 році ринок фінтех-інвестицій в Україні оцінюється приблизно в \$6,9 млрд, із зростанням в середньому на 15 % щорічно з 2021 року. Основні напрямки – цифрові банки, платіжні системи, платформи для прийому платежів внутрішніх і міжнародних. Монобанк, iZiBank – ключові гравці. Сегмент блокчейну/криптовалют поки що менший, але 47% компаній-фінтехів називають його перспективним.

Проте є і виклики. Наприклад, хоча більшість сайтів державних органів покращили показники доступності, все ще лише близько чверті досягають високого або достатнього рівня, решта – середнього або низького. Деякі верстви населення – переважно старші люди – менш активно використовують цифрові сервіси. Також існують технічні та інфраструктурні проблеми: доступ до стабільного інтернету в сільській місцевості, під час бойових дій, в зонах зруйнованої інфраструктури.

Цифрова трансформація виступає не лише інструментом модернізації економіки, а й ключовим драйвером її оновлення. Вона забезпечує створення стійких бізнес-моделей, сприяє розвитку

інноваційного середовища та підвищує рівень інтеграції у глобальні економічні процеси. Для успішної реалізації цього потенціалу необхідна синергія державної політики, бізнесу та освітніх інституцій.

Література:

1. The Future of Jobs Report. World Economic Forum.
URL: <https://www.weforum.org/reports/the-future-of-jobs-report-2023>
2. Digital finance: opportunities and risks. OECD.
URL: <https://www.oecd.org/finance/digital-finance.htm>
3. Skills for a Digital World. OECD Policy Brief.
URL: <https://www.oecd.org/skills/skills-for-a-digital-world.pdf>
4. E-Government Survey 2022. United Nations.
URL: <https://publicadministration.un.org/egovkb>